



# Obsah

# 24

# 2024

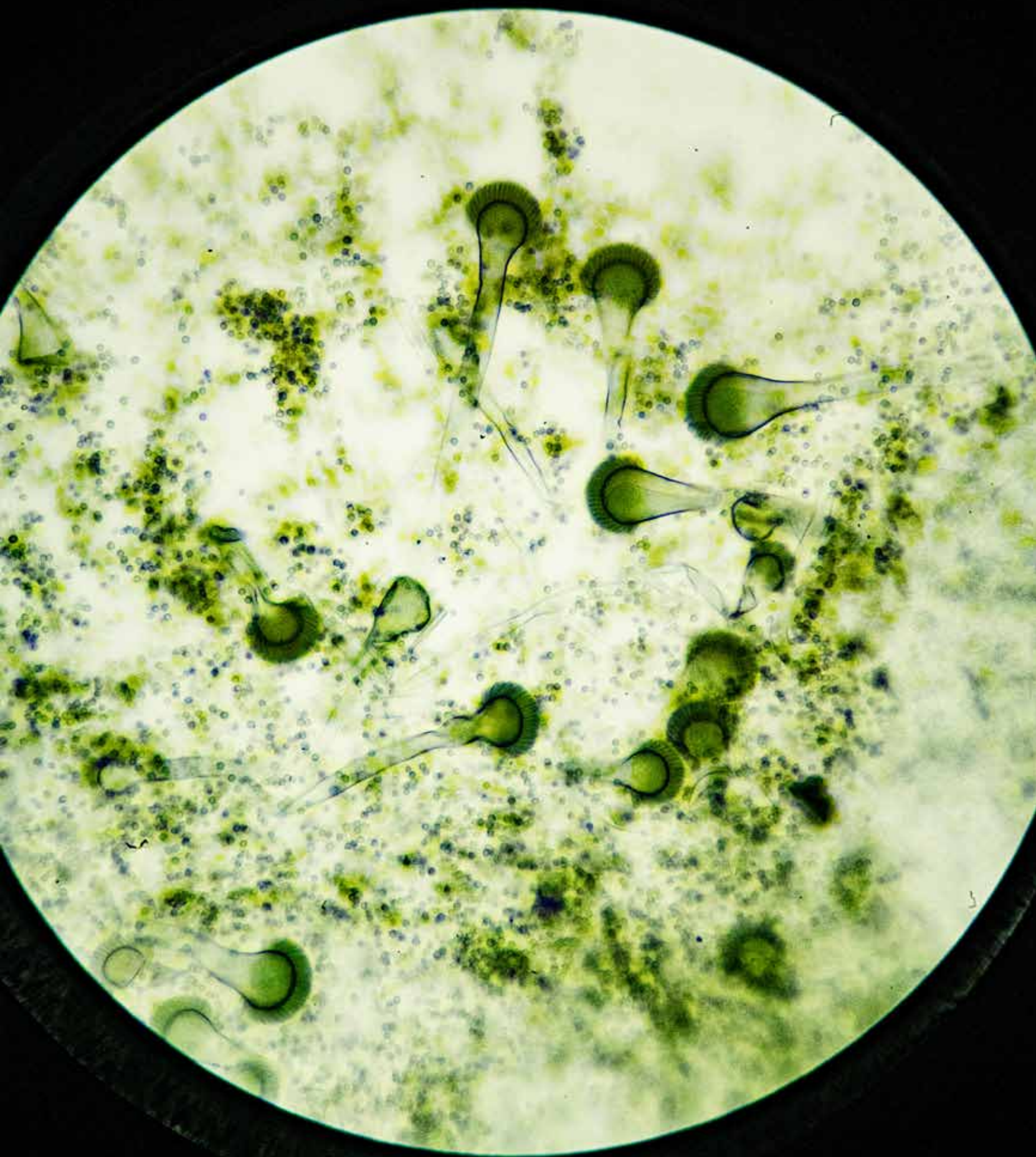
**Další** akademický rok začal teprve nedávno, my na Oddělení komunikace jsme ovšem myšlenkami na jeho konci. Práce nás baví, takže o utopický eskapismus nejde, varuji předem psychology mezi vámi. Příčina je pohřbena jinde, hluboko v minulosti, přesněji v červnu roku 1925. To se tehdy sešli prezident Masaryk, premiér Švehla plus pár tisíc lidí okolo a poklepali slavnostně na základní kámen nového vysokoškolského areálu v Dejvicích. Ne všichni oplývali ten den úsměvy, části profesorů se příliš nepozdávalo, že budou muset dojíždět z centra, kde většinou přebývali. Nicméně měli smůlu, nezachránila je ani světová hospodářská krize a první kampusová budova slouží nám chemikům dodnes (Áčko). Vedení školy chce přirozeně stoleté výročí kampusu pořádně oslavit a my s ním. Jen máme takový drobný, několik tun vážící problém. Netušíme, kde se základní kámen nachází (podezřelý objekt v podzemním tunelu pravděpodobně není pravý)... Proto voláme do služby lidí se srdci detektivů (příležitost pro forenzní analytiky?): Kdo přijde s relevantní informací, kde hledat, bude po skončení oslav dekorován Medailí Emila Votočka a slavnostně přizděn ke vstupu do budovy. Děkujeme!

Michal Janovský

3	Pod mikroskopem
4	Rozhovor s Milanem Jahodou
8	Co studenti skipnou
11	Nenechte si ujít   Hledá se
12	Výročí Univerzitního centra Litvínov
18	Ohlédnutí
21	Zákoutí
22	Culture shock
23	Absolvent
24	Rozhovor s Janem Marešem
28	Z hloubi duše
30	Knižní inspirace
32	Co na to doktor Kachekran?

**Redakce**  
**Šéfredaktor**  
**Kontakt na redakci**  
**Design a sazba**  
**Spolupráce**

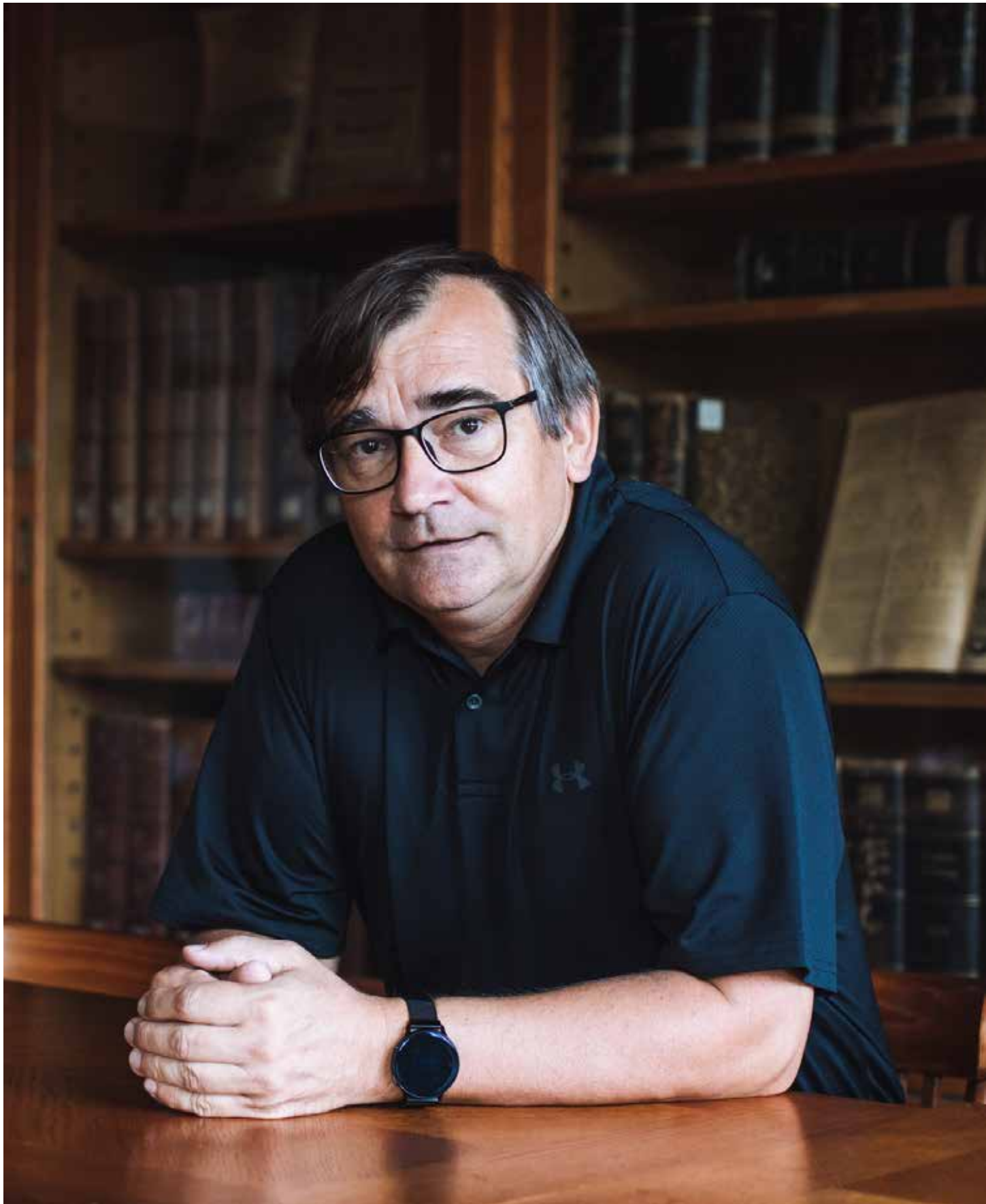
Jakub Drahonský, Jan Kříž, Lumír Košař, Jonáš Priškin, Anna Průšová, Bára Pultar Uhlíková  
Michal Janovský  
michal.janovsky@vscht.cz  
Annemarie Havlíčková  
Jolana Lukešová, Jan Havlík, Vladislava Kůželová, Lenka Balíková, Kateřina Kašparová



# Na změny ve výuce tlačí samotní učitelé

Michal Janovský  
Foto: archiv VŠCHT Praha

Docent **Milan Jahoda** stojí před obrovskou výzvou. Respektive už je v ní z pozice prorektora pro pedagogiku ponořen až po uši. Přibližně do roka je nutné, aby VŠCHT zanalyzovala současný systém výuky včetně časové zátěže studia a domluvila se na modernizaci obsahu i forem výuky tak, aby co nejlépe sloužila svému cíli – zajistit, aby nové generace studentů získávaly na VŠCHT skutečně relevantní znalosti a kompetence pro špičkové uplatnění na pracovním trhu.



## Na VŠCH aktuálně probíhají intenzivní debaty o proměně studia z hlediska obsahu i formy. Co debatu odstartovalo?

O změně se již nějakou dobu hovoří. Začala zhruba na konci pandemie covidu-19, kdy se také v prezenční výuce umožnilo využívat on-line přenosy, videozáznamy z přednášek a cvičení, prostě formy, které byly dříve povoleny, vzhledem ke standardům na vysokých školách, pouze v distanční formě studia. V roce 2022 a 2023 se veřejné vysoké školy společně podílely na dvou projektech zaměřených na kvalitu vzdělávání. Zhruba rok intenzivně řešíme studijní neúspěšnost, především v prvním semestru, pod vedením docentky Rubešové. Letošním milníkem byla, dle mého, skvělá přednáška Richarda Nevšimala v rámci Klubu pedagogů o generaci Z, do níž patří naši studenti, a částečně o generaci alfa, která je teď na základních a středních školách. Tyto generace se na rozdíl od předchozích učí jinak, neudrží tak dlouho pozornost, mnohdy je složité je zaujmout atd. Na druhou stranu určitě nejsou méně chytrí, rádi používají nové komunikační technologie, pouze jinak přijímají a zpracovávají informace.

Na nás pedagogích teď je přizpůsobit formu, ale i obsah výuky charakteristikám nastupující generace, aniž bychom se vzdali DNA VŠCHT, tedy odborné kvality našich absolventů. Je opravdu nutné definovat, co chceme a požadujeme, aby absolventi doopravdy uměli, protože se bez daných znalostí a dovedností neobejdou, a to pro každý stupeň studia i studijní program.

Nyní jsme v situaci, že se v základních předmětech studenti učí spoustu věcí, často nazpaměť bez propojení, ale za tři měsíce nebo později, kdy mají znalosti aplikovat v navazujících předmětech, s tím mají mnohdy problém. Kvůli velkému penzu informací a nemožnosti znalosti pořádně ukotvit a aplikovat je prostě zapomenou.

### Můžete konkretizovat témata, která projdou v souvislosti se studiem na VŠCHT revizi?

Především musíme, a podnikáme v tom řadu kroků již nyní, zjistit skutečnou časovou zátěž jednotlivých předmětů. Aktuálně analyzujeme z toho pohledu společný bakalářský základ – dáváme dohromady, co všechno musí studenti

zvládnout, aby se připravili ke zkoušce nebo na písemku, a kolik je to reálně stojí času, včetně domácího studia a přípravy.

### Jak se zjišťuje reálná časová náročnost?

Čas věnovaný každému předmětu ve škole známe z rozvrhu. V září začal projekt, kde garanti předmětů udělají revizi, co reálně požadují od studentů, ve smyslu zápočtů, písemek, zkoušek atp. Následně zkusíme získat formou ankety data od studentů o jejich reálné domácí přípravě, která následně zanalyzujeme.

Dalším krokem bude analýza návaznosti předmětů, zdali neexistují překryvy ve výuce, nebo naopak „zbytečnosti“, které student po zkoušce nikdy nepoužije. Samotní přednášející a cvičící cítí, že studentům chybí určité návaznosti a propojky i mezi tématy, která jsou v rámci jejich předmětů, což potvrzují výsledky předmětových studentských anket.

### Jak složité bude dát návaznosti a časovou náročnost dohromady? Předmětů i studijních programů nemáme tak úplně malé množství...

Klíčová budou garanti jednotlivých studijních programů. Ohlídat si jednotlivé předměty nebude problém, ale podívat se kriticky, co je opravdu důležité a chceme, aby studenti věděli a přenášeli si studiem dál, a co je okrajové nebo co se mohou doučit v rámci vlastní volby např. formou volitelného předmětu nebo e-learningu... Jak vhodně seskládat předměty ve studijním programu, aby vznikl prostor pro volitelné předměty a absolventi získali potřebné kompetence. Půjde o velkou výzvu, která má ale ohromný smysl. Považuji za zásadní, že tlak na změnu vzniká zdola, od učitelů samotných. Řada z nich se stala členy Klubu pedagogů, velmi aktivní a konstruktivní je pedagogický výbor akademického senátu VŠCHT a již nyní někteří garanti studijních programů přemýšlejí, jak studijní program inovovat.

### Jak by měl tenhle komplikovaný proces optimálně probíhat?

Během pár dnů se sejdeme s guaranty (*rozhovor probíhal 2. září – pozn. red.*) a vysvětlíme si naše představy. Ve spolupráci s nimi navrhujeme, jaký bude optimální postup, co je třeba zcela



mimo realitu, a co možné naopak je. Půjde o řadu schůzek mezi guaranty předmětů navzájem, guaranty specializačních předmětů i guaranty studijních programů. S tím, že na začátku bude stěžejní definice požadavků, jaké znalosti a kompetence má mít absolvent programu. Od toho se odrazíme.

### Čili budete postupovat směrem od konečného výstupu zpět průběhem studia až k základním předmětům?

Ano, jinak nemá transformace výuky na VŠCHT valný smysl. I když celý proces finálně půjde obousměrně, primární jsou kompetence absolventů, ty ale naplňují předměty.

### Kdo je osobou, která transformaci propojuje?

Na úrovni fakult jednoznačně proděkaní pro pedagogiku, kteří jsou velmi pracovití, při věci a spolupráce s nimi funguje velmi dobře. S potřebou změny souhlasí i rektor a děkaní, s nimiž jsme záměry probírali. Koordinace celé aktivity je pak na mně s podporou pedagogického oddělení a PKC, ve velmi těsné vazbě s děkany, proděkany, guaranty.

### Nicméně až dojde na lámání chleba, určitě se z mnoha konzervativních míst ozve sentiment – my jsme se to taky museli naučit, bez těchhle znalostí to nejde, absolvent VŠCHT musí být univerzál...

Ano, počítáme s tím. Ale jak zaznělo i na zmiňované přednášce o generacích Z a alfa – my starší i ještě starší posuzujeme novou generaci podle

pravidel, které jsou třeba 50 let stará. Přitom svět se strašně rychle vyvíjí. Do toho dva roky covidu, po němž se najednou objevují studenti, kteří se opravdu učí jinak, vnímají jinak, jinak zpracovávají informace... Když bych dal příklad z mé generace – nelíbilo by se mi, kdyby mě někdo nutil používat logaritmické pravítko, když už jsme měli k dispozici kalkulačku. Nemůžeme prostě učit 50 let stejně a to samé. Změny ale nemůžeme dělat ad hoc, musíme mít analýzy a data. Jako chemici přece víme, že když se nám mění vlastnosti vstupní suroviny, musíme správně upravit technologický postup, když pořád chceme mít na výstupu kvalitní produkt. A nám se podstatně mění vlastnosti studentů, kteří k nám přicházejí ze středních škol.

### **Krásná analogie. Z dosud řečeného cítím, že kromě změn ve formách výuky je nezbytná redukce obsahu.**

Ano. Ale jedním dechem dodávám, že na druhé straně rovnice musí být hlubší pochopení a dlouhodobá schopnost aplikovat získané dovednosti, které jsou pro budoucího absolventa důležité. Naši motivační určitě není studium zlehčit, ale modernizovat, při zachování vysokých nároků na kvalitu, kterou zaměstnavatelé na absolventech VŠCHT vždycky oceňovali.

### **Když už jsme u zaměstnavatelů – v anketách uvádějí, že jestli našim studentům něco chybí, jsou to měkké dovednosti.**

My aktuálně předměty z tohoto ranku máme, ale ukazuje se, že studenti nemají v rámci primární zátěže čas je absolvovat. Takže určitě bude nutná změna, ale nejsme teď ve fázi, kdy bych mohl definovat, jakou bude mít podobu. Co říci mohu, je, že se bavíme o možnosti implementovat některé měkké dovednosti přímo do odborné výuky v předmětech, kde to dává smysl. Je zbytečné mít separátní kurzy na týmovou práci nebo vedení projektu, když může být průběh studia nastaven tak, aby studenti tyto dovednosti získávali a rovnou je aplikovali.

### **Kdy se bude na VŠCHT učit ponovu?**

Velkému počtu studijních programů končí akreditace v říjnu 2028 a ambice je, aby reakreditované studijní programy již byly v upravené podobě. Může se to zdát jako věčnost, ale opak je pravdou. Abychom s ohledem na akreditační pravidla

a lhůty vše stihli, musíme mít finální představu do začátku příštího akademického roku. Dílčí změny k lepšímu, které nebudou vázány na akreditaci, můžeme zavádět průběžně.

### **Když přemyslím o celém procesu změny výuky, je evidentní, že zásadní roli budou mít garanti studijních programů, kteří mají velkou svobodu a zároveň zodpovědnost. Existuje nějaká systémová podpora, ale i oponentura pro garanta studijního programu, aby byly nové principy výuky obsaženy ve všech programech?**

S garanty samozřejmě komunikují proděkané pro pedagogiku i děkané. Zároveň s nimi během příprav budu komunikovat já a budou mít metodickou a administrativní podporu při akreditačním procesu od pedagogického oddělení. Poskytneme jim také všechny možné informace z datového centra, aby měli po ruce tvrdá data. Navíc mají k sobě často další kolegyně/kolegy z ústavů, kteří jim pomáhají nebo oponují.

### **V rozhovoru jste zmínil ankety, o jejichž výsledky se opíráte. Můžete shrnout, jaké možnosti zpětné vazby studenti na VŠCHT mají?**

Anket mají k dispozici několik. Předmětové, kde hodnotí rozvrhové předměty a své učitele. Dále jsou ankety ke studijním programům, kde se řeší návaznosti, překryvy atd. Další ankety dělá Poradenské a kariéerní centrum ve spolupráci s Datovým centrem pro absolventy. Studenti se také mají možnost obrátit na tutorý nebo své zástupce v akademickém senátu.

### **Vrátím se ještě na chvíli k bariérám transformace výuky. Vidíte ještě nějaké další mimo zmíněného sentimentu a konzervativnosti?**

Čas a prostor. Pokud chci například jako učitel změnit svůj předmět a přidat projektovou výuku, musím mít prostor se při přípravě konceptu opakovaně zamýšlet, zkoušet, upravovat. Navíc když už pak reálně učím, bude to na mě klást větší časové požadavky než odpřednášet dvě hodiny týdně. V případě větší flexibility rozvrhu s velkým počtem volitelných předmětů pak hraje roli prostorové kapacity i kapacity vyučujících. Univerzity, které to takhle mají, potvrzují, že jde kromě času i o finančně náročnější způsob výuky, než když máte všechno povinné nebo povinně volitelné. Samostatnou kapitolou je rozvrh, který

už teď vzniká strašně složitě, protože máme velký počet laboratorní výuky a povinně volitelných předmětů, a na druhou stranu málo velkých či středních poslucháren a omezené laboratorní prostory. Ale věřím, že nakonec najdeme řešení právě v různých formách výuky.

### **Konzultovali jste své záměry s Mezinárodním poradním sborem VŠCHT?**

Ano, bavíme se o jejich zkušenostech, protože leckde provozují různé formy výuky dostatečně dlouho a znají pozitiva i negativa. A taky nám prý drží palce, protože nás čeká spousta náročných prací (*směje se*).

### **Co vás zatím ze vzájemné diskuze zaujalo nejvíce?**

Když předsedkyně poradního sboru Jarka Glassy říkala, že jsme se zbláznili, když v běžném předmětu učí profesor nebo docent třeba jen tři, čtyři lidi, protože to ekonomicky nedává vůbec žádný smysl. Téma minimální hranice počtu studentů pro otevření předmětu určitě budeme na VŠCHT probírat. Řešení by mohlo souviset s větším počtem volitelných předmětů s definovanou kapacitou. Přihlásí se tři studenti? Předmět se neotevře. A naopak, přihlásí se jich příliš? Přednost dostanou ti, kteří třeba mají lepší prospěch. Což je dobrá sekundární motivace mít dobré výsledky v průběhu studia. Myslím si, že stanovení spodní hranice nám pomůže odstranit i některé duplicity, kde se stejný předmět učí na několika ústavech bez zřejmých důvodů paralelně.

### **Jednou z čerstvých novinek pro pedagogy je vznik Centra rozvoje pedagogických kompetencí (CEPKO). Co vyučujícím nabízí?**

Primárně metodickou podporu v oblasti didaktiky, kterou budeme centralizovat do podoby nabízených kurzů, webinářů nebo návodů, rad, sdílení zkušeností v e-learningu. Dále pak CEPKO bude nabízet možnost metodického vedení/pomoci – pokud jako pedagog cítím, že přednášky nebo cvičení nefungují podle mých představ nebo je něco jiného špatně, budu mít možnost domluvit si návštěvu někoho z kolegů, kdo mi poskytne zpětnou vazbu a vlastní zkušenost. Vznik CEPKO je reakcí na skutečnost, že když vyžadujeme ze strany učitelů profesionalitu a kompetence, musíme je umět v pedagogice podporovat a vzdělávat.

# Co studentům nepřináší nic navíc, to „skipnou“

Petra Lipová

Jak jistě všichni cítíme, na naší škole se začínají „hýbat ledy“. V posledních dvou, třech letech se přeci jen začíná o pedagogice víc mluvit na všech úrovních školy. Budoucí asistenti – doktorandi – se na výuku dokonce připravují v kurzech a nejsou hozeni do jámy lvové, jako jsme bývali my. Také otevření e-learningu, zavedení pravidelné Pedagogické konference, diskusního Klubu pedagogů a různých školení nás ladí na vlnu větších změn, které jsou nezbytné, pokud chceme udržet krok se zrychlující se dobou.

Dnešní studenti mají jiný přístup k tomu, jakou formou získávat informace, kolik času chtějí věnovat studiu, práci, soukromému životu. Finanční náročnost na živobytí v Praze se také zvyšuje, a studenti pak bez pravidelných brigád ani nejsou schopni ve studiu pokračovat.

Časová náročnost našich studijních programů jim to moc neulehčuje. Bakalářské práce na úrovni diplomových prací a diplomové práce na úrovni disertačních prací také vyžadují mnoho hodin práce v laboratořích. Při diskusích na Klubu pedagogů nebo v pedagogickém výboru senátu jsme také naráželi na stížnosti studentů na opravdu velmi zastaralé přednášky, neochotu vyučujících cokoliv měnit, poskytovat výukové materiály a obecně zamýšlet se nad vyučovanou látkou a stylem výuky – učím to tak 30 let, tak co po mě chtějí.

Dnešní doba je ale jiná, studenti si informace najdou poměrně rychle z nepřehledné studnice informací a s nástupem umělé inteligence ještě rychleji. Velký problém ale mají s filtrováním informací, kritickým zhodnocením toho, co najdou, a aplikací získaných informací do praxe. Již nám nebude stačit měnit pár přednášek v předmětu, abychom přidali nové informace, ale budeme muset měnit logiku výuky, více pracovat na aplikaci naučených znalostí, poskytovat studentům víc volnosti ve výběru předmětů a připravovat je víc do praxe. Není to vůbec jednoduchá změna, bude to pro nás, pedagogy, i velmi časově náročné – klasic-

ká frontální výuka je o dost jednodušší, ale studenty moc nemotivuje. Velmi často se setkávám se stížnostmi pedagogů, že na jejich přednášky chodí třeba jen 20 % zapsaných studentů a vůbec to nemusí být způsobeno tím, že by měli špatně připravené přednášky nebo nezáživný přednes. Prostě co studentům nepřináší nic navíc, než mohou nastudovat z dostupných materiálů v čase, kdy se jim to hodí (často dva až tři dny před zkouškou), to „skipnou“ – výraz který jsem se naučila od dcery.

Kolegům, kterým se to děje, se nedivím (mě to nejspíš čeká letos). Je demotivující přednášet pro zlomek studentů, ale pokud to nemá vliv na úspěšnost u zkoušek, tak je vlastně všechno v pořádku. A značí to spíš, že má dobře připravené materiály, které studentům poskytuje. Někdy jsem slyšela i názor, že se tomu lze bránit tím, že do zkouškové písemky dám to, co říkám jen na přednášce. Čeho tím ale chceme dosáhnout? Lepších výsledků vzdělávání? To asi ne. Ale o lepší výsledky by nám mělo jít především.

Připravit studenty na praxi nejen odborně. Umět řídit tým lidí. Umět sepsat projekt nejen po obsahové stránce, ale i formální, napsat závěrečnou zprávu z projektu. Přesvědčit nadřízené, že moje řešení problému je nejlepší atd. Tomu všemu my, pedagogové, musíme přizpůsobit studijní programy, styl výuky a hlavně naše myšlení.



# Přihlaste se do 2. kola fotosoutěže Svět (je) chemie! Máte možnost do 15. 10.

Téma je jasné: vyberte si jev, reakci, sloučeninu či kterýkoliv z nespočtu důmyslných chemických systémů, ať už ze světa přírody nebo civilizace. Na vítěze čekají hodnotné ceny. Vybrané fotografie také opět zamíří do foto kalendáře VŠCHT pro rok 2025, tak neváhejte!

Více informací:



Eliška Hlavatá – Listr, 1. kolo nad 18 let



# Angličtina v dokumentech VŠCHT Praha

Jan Kříž

VŠCHT Praha se jako vědecká a vzdělávací instituce prezentuje v anglickém jazyce nejen navenek, ale do značné míry musí v angličtině fungovat i v běžném interním provozu. Pro správné dorozumění je důležité, aby použitý jazyk byl mezinárodně snadno srozumitelný a konzistentní. Jména pracovišť a formulářů by měla být překládána vždy stejně, za použití vhodného názvosloví (a to nejen chemického, ale i administrativního).

## Nová příloha Organizačního řádu

V létě byla vnitřní norma A/N/961/5/2024 – Organizační řád VŠCHT Praha obohacena o čtvrtou přílohu, která obsahuje seznam pracovišť VŠCHT s jejich oficiálními anglickými jmény. Vznikl tak autoritativní seznam, podle kterého se při vzniku či přejmenování pracoviště můžou nastavit všemožné informační systémy, a je jasné, co si psát do podpisu, na vizitky a na dveře.

## Překladačská skupina na VŠCHT

U vzniku přílohy Organizačního řádu a u překladů dalších oficiálních dokumentů asistuje překladačská skupina, nyní zaštitěná v rámci agendy internacionalizace prorektorem Matějkou.

Členy skupiny jsou mimo jiné kolegyně z ústavu jazyků a rodilá mluvčí pro VŠCHT Praha dlouhodobě překládající některé texty. Skupina je doplněna pracovníky, kteří s anglickými dokumenty a texty pravidelně pracují, a pro jednotlivá témata spolupracuje s garanty těchto agend.

Skupina má cíl harmonizovat anglickou terminologii a styl anglického jazyka, které jsou používány na VŠCHT Praha. Po vzoru univerzit, jako je Oxford, má ambici postupně vytvořit „style guide“ (případně se k nějakému existujícímu přihlásit). Pro dosažení snadné srozumitelnosti anglických textů a užité terminologie lidem z celého světa (s důrazem na lidi, kteří neznají český jazyk a českou terminologii) je primární snahou používat takový styl a terminologii, který je obvyklý v mezinárodní vědecké komunitě.

Překladačská skupina je otevřena všem otázkám a podnětům.

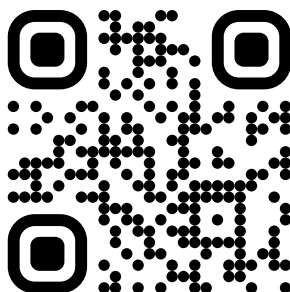
## Jak používat angličtinu v kontextu VŠCHT?

Na základě dlouhodobé praxe je pro tvorbu anglických textů či překlad do angličtiny preferovanou variantou **britská angličtina**.

Překladačská skupina již nyní připravila Style Sheet – **Manuál pro úpravu anglicky psaných textů na VŠCHT**. Pro jevy neupravené tímto dokumentem je pak doporučen New Oxford Style Manual, Oxford University Press, 2016.

Zároveň je připravena a postupně rozšiřována **tabulka s pojmy používanými na VŠCHT** – česko-anglický slovníček s výkladem pojmů tam, kde je třeba.

Pokud nějaký text překládáte, či dnes asi spíše necháváte překládat umělou inteligencí, zkontrolujte si prosím, zda jsou min. jména pracovišť a klíčové pojmy (názvy dokumentů, oficiální terminologie stran smluv, studia atd.) správně. Strojový překlad je dnes velký pomocník, není však vždy úplně správně natrénován – a pravidelně komolí i název naší školy. Myslete na to.



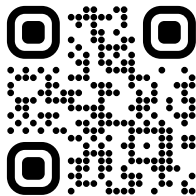
Zmíněné výstupy a další informace o překladech do angličtiny naleznete na intranetu (Dokumenty → Slovník).

## Terčový závod – Putování Stromovkou

19. 9. 2024 v 15:00

Zúčastněte se sportovně-vědomostního Terčového závodu! Ať už zdoláte trasu během, či chůzí, na závěr vás čeká afterparty v Holešovické šachtě s DJs a občerstvením!

Přihlášky vyplňte přes **QR kód**.



## Uvítací párty

19. 9. 2024 | El Mágico

Odstartuj nový akademický rok se spolužáky. Můžete se těšit na přivítání prvků, soutěže o ceny, DJ a welcome drink zdarma pro prvních 100 lidí!

## 1. akademická

20. 9. 2024 | Kampus Dejvice – Vektor

## Kampus Fest

24. 9. 2024 | Kampus Dejvice

Festival minipivoarů, hudby a studentství.

# Nenechte si ujít!

## Noc vědců

27. 9. 2024 | VŠCHT Praha

Noc vědců je celoevropská vědeckopopularizační akce, která zapojuje všechny zájemce do inspirujícího prostředí vědy. Tématem letošního ročníku Noci vědců je PROMĚNA.

# Hledá se

### SAMOSTATNÝ/NÁ REFERENT/KA PRO EKONOMICKÝ ODBOR – FINANČNÍ ÚČETNÍ – 971 (plný úvazek)

- požadujeme SŠ vzdělání ekonomického směru, spolehlivost, samostatnost, pečlivost, komunikační a organizační schopnosti, pozice je vhodná i pro absolventy
- nabízíme zaměstnanecké benefity (příspěvek na stravování, příspěvek na penzijní připojištění, jazykové kurzy a odborná školení, firemní rekreační zařízení, dětský koutek, možnost parkování pro zaměstnance, MultiSport)
- možnost dalšího vzdělávání

Kontakt a detailní informace: [ivana.chvalna@vscht.cz](mailto:ivana.chvalna@vscht.cz)

Další volné pozice a detaily uvedených nabídek naleznete na [vscht.cz](https://vscht.cz) → Úřední deska → Kariéra na VŠCHT Praha → Výběrová řízení



### SAMOSTATNÝ/NÁ REFERENT/KA – SPECIALISTA/KA – 971 (úvazek plný/částecný)

- finanční řízení projektů (kontroly způsobilosti nákladů, sledování plnění rozpočtů)
- aktivní a iniciativní komunikace a podpora vědeckým týmům při přípravě rozpočtů projektů
- příprava podkladů pro finanční kontroly
- spolupráce na tvorbě rozpočtu organizace a jejích složek, finanční analýzy, statistiky
- požadujeme VŠ vzdělání ekonomického či technického směru
- pokročilá znalost MS Office (Excel, Word)
- znalost základů účetnictví výhodou
- zkušenost s administrací projektů Operačních programů výhodou

Kontakt a detailní informace: [anna.junkova@vscht.cz](mailto:anna.junkova@vscht.cz)

# „Dycky Most“

## Výročí výuky VŠCHT Praha, ORLEN Unipetrolu a FS ČVUT na Mostecku

V letošním roce dovršilo Univerzitní centrum Litvínov VŠCHT-FSČVUT-ORLEN Unipetrol 20 let existence spojené s rozmanitou paletou činností, neustálým rozvojem vzdělávací činnosti, účinným propojením s tvůrčí činností a zkvalitňováním řízení centra. Následující příspěvek není výhradně chronologické shrnutí aktivit Univerzitního centra, ale také výběrem zajímavých vzpomínek, poznatků a nápadů.

### Historické vazby VŠCHT Praha na Záluží-Litvínov

Chemické závody v Záluží-Litvínově byly vybudovány Německou říší v průběhu druhé světové války. Krátce po jejím skončení byly předány do rukou československého státu, který naléhavě hledal domácí odborníky, již by se náročného řízení zdejších provozů kvalifikovaně ujali. Technickým ředitelem podniku se tak stal Stanislav Landa, absolvent a meziválečný zaměstnanec VŠCHTI ČVUT, odborník na technologie paliv. Ačkoli se již roku 1947 vrátil na své pražské vysokoškolské působiště, spolupráce se zálužskými závody se nikdy nevzdal a patřil k hlavním propagátorům udržování úzkých, vzájemně prospěšných vazeb mezi vysokou školou a průmyslovou praxí. V padesátých letech dokonce při VŠCHT zřídil detašované pracoviště zaměřené na vývoj a výrobu v oblasti syntetických pohonných hmot, jež nejenže se zabývalo aktuálními technologickými problémy chemických provozů v Záluží, ale zároveň pro ně vychovávalo mladé odborníky. Této situaci přitom značně nahrával dobový systém povinných umístěnek napříč republikou pro absolventy vysokých škol. Aktivita Stanislava Landy tak představují první úspěšně realizovanou předvěst dnešní institucionalizované kooperace mezi VŠCHT Praha a chemickými závody v Záluží-Litvínově v oblasti vzdělávání. Rovněž se od padesátých let rozvíjela spolupráce na úrovni vědecké aspirantury, když se náměty prací příhodně propojovaly s potřebami severočeského chemického podniku. Příznačně se tak dělo především při palivářských pracovištích VŠCHT Praha či při Katedře organické technologie.

### Založení a zahájení činnosti Univerzitního centra

Rektor prof. Růžička, prorektor prof. Labík a děkan prof. Roda zahájili začátkem roku 2003 jednání s ředitelem Unipetrolu a vedením Ústeckého kraje o posílení vzdělávání přímo v mosteckém regionu. Hejtmán kraje a vedení Unipetrolu podpořili v roce 2004 založení pobočky

VŠCHT Praha v Mostě-Velebudicích. Záměrem bylo řešit akutní nedostatek vysokoškolsky vzdělaných technologů v regionu s dlouhou tradicí chemického průmyslu a s využitím všech předností nově zavedeného strukturovaného studia. Zároveň se měl zvýšit zájem uchazečů z Ústeckého kraje o studium i v Praze.

Poloprázdná správní sedmipatrová budova tehdejšího středního odborného učiliště, dnešní Střední školy technické v Mostě, nabídla VŠCHT Praha před 20 lety příjemné komorní prostředí, avšak umístěné téměř 15 km od areálu ORLEN Unipetrolu. Přípravy a organizace rekonstrukce celého patra budovy ve Velebudicích se ujala Fakulta chemické technologie VŠCHT, koordinací prací byl pověřen doc. Bělohav, za přípravu a akreditaci studijního programu odpovídala doc. Smrčková. Zahájení výuky předcházely stavební úpravy prostorů ve Velebudicích, kdy se původní administrativní kanceláře přeměnily na posluchárny, moderně vybavenou počítačovou učebnu a pracovny pro pedagogy a referentku centra.

Původní záměr vedení VŠCHT Praha bylo vytvoření pobočky školy v Ústeckém kraji se speciálně navrženými průmyslově zaměřenými studijními programy. Po zvážení rozpačité pověsti řady poboček v České republice byl termín „pobočka“ nahrazen příhodnějším názvem Výukové a studijní centrum. Po konzultacích s vedením fakult a s průmyslovými partnery byly převzaty pro výuku osvědčené, jen mírně modifikované technologicky zaměřené studijní programy z pražských fakult. Toto rozhodnutí se ukázalo jako správné, neboť tím dala pražská univerzita jasně najevo, že výuku v Mostě nepovažuje za podružnou, okrajovou aktivitu, ale za plnohodnotnou součást vzdělávání na VŠCHT Praha.

Postoj veřejnosti ústeckého regionu k aktivitě VŠCHT Praha byl podle očekávání již od počátku značně rozmanitý. Někteří náš vstup uvítali, chválili a podporovali, např. Okresní hospodářská komora Most nebo

regionální střední odborné školy, jiní se chovali netečně nebo nás nepokrytě považovali za „škodnou ve svém revíru“.

První imatrikulace studentů Výukového a studijního centra proběhla již v roce 2004. Slavnost pro přibližně 150 nových studentů proběhla v Kulturním domě v Mostě za účasti vedení VŠCHT Praha, Ústeckého kraje a Mostu. A jak se studentům říká, rozhlédněte se, na konci semestru vás bude podstatně méně, tak se i stalo. Ke zkoušce z předmětu Toxikologie v prvním semestru již přišlo pouze 80 studentů.



Výuka v centru byla koncipována tak, aby v dopoledních hodinách probíhala cvičení studentů prezenční formy studia a každý den od pondělí do čtvrtka od 15 do 19 hodin pak společné přednášky všech studentů a cvičení studentů kombinované formy studia. Vycházelo se ze zkušenosti, že „chemie se nedá učit v sobotu a v neděli jednou za 14 dní“. Všechna laboratorní cvičení probíhala v Praze, většina studentů cestovala denně do Prahy, část využila možnosti ubytování na kolejích VŠCHT Praha.

Organizace výuky byla plně v režii vedení FCHT a hlavně děkanátu fakulty. Řadu úkolů bylo třeba řešit bez přípravy a zkušeností, proto je třeba ocenit obětavost a schopnost improvizace všech zaměstnanců a funkcionářů děkanátu.

### Další rozvoj Univerzitního centra

Propouštění zaměstnanců v chemickém průmyslu, způsobené finanční krizí v roce 2008, bylo v následujících letech jednou z příčin poklesu zájmu uchazečů o studium chemie. Nejenže ubylo množství studentů studujících při práci, ale postupem času poklesl i zájem středoškoláků. To samozřejmě nezůstalo bez odezvy u „patriotů“ Vzdělávacího a studijního centra. Prof. Herink a prof. Bělohav přišli v roce 2013 s nápadem přestěhovat centrum přímo do areálu ORLEN Unipetrolu (Chemparku

Záluží, největšího chemického areálu na území ČR) a výrazně pozměnit a propojit samotné akademické vzdělávání s provozem a laboratořemi výrobní společnosti. Ke spolupráci se efektivně připojil výzkumný ústav UniCRE, studenti měli možnost od počátku studia pracovat nejen v laboratořích UniCRE jako pomocné vědecké síly, ale posléze i přímo v provozech Unipetrolu. Přes počáteční obavy a nedůvěru zaměstnanců si studenti získali jejich přízeň a vedoucí zaměstnanci sami vyhledávali studenty, kteří měli zájem o jejich odbornou práci. Brzy po zahájení výuky v Chemparku byl název Vzdělávací a studijní centrum změněn na běžně používaný název Univerzitní centrum, které lépe vystihovalo široké zaměření pracoviště. Do čela centra byla ustanovena ředitelka Ing. Zdeňka Pelešková, jejím nadřízeným se stal prorektor pro pedagogiku. Během existence litvínovského pracoviště se na výuce podílely všechny fakulty VŠCHT Praha. Několik let se dokonce vyučoval studijní program pro potravinářské technology, jeho čas však zřejmě nastane až s dokončením rekultivací poškozené krajiny a následným rozvojem zemědělství.



V roce 2017 byla ve společnosti ORLEN Unipetrol vypracována koncepce na vybudování praktické základny pro výcvik operátorů a zároveň realizaci prostředí vhodného pro vysokoškolské praxe. Obsahová stránka tréninkového centra byla koncipována v souladu s náplní studijních programů FTOP a FCHT jako vhodné doplnění teoretické výuky. Záměr byl úspěšně realizován a v roce 2020 bylo slavnostně otevřeno Tréninkové centrum ORLEN Unipetrolu, které je v současné době vybaveno dálkově řízeným tandemem rektifikačních kolon, dálkově řízenou cvičnou jednotkou na sdílení tepla, dvěma paralelními poloprovozními linkami čističky odpadních vod v kontinuálním uspořádání, dále virtuální realitou simulující standardní provozní situace a operace, laboratoří pro potřeby výcviku, praxe i výzkumných a experimentálních aktivit a provozu jednotek a v neposlední řadě požárním polygonem pro simulace nebezpečných situací a požárů s možností trénovat lokalizaci požárů a adekvátní hasební zásahy. Součástí Tréninkového centra je rovněž několik unikátních operátorských tréninkových simulátorů. Tím prvním byl simulátor nově postavené jednotky výroby dicyklo-



pentadienu (DCPD), na kterém se nejprve vyškolili operátoři jednotky a v současné době jej plnohodnotně využívají studenti v rámci svých praxí nebo výuky odborných předmětů.

Tréninkové centrum je dnes plně integrováno s Univerzitním centrem, kterému poskytuje zázemí pro praktickou výuku. Všechny výše zmíněné jednotky jsou plně využívány nejen pro studentské praxe či kvalifikační práce, ale pro realizaci zážitkových dní pro střední i základní školy. Studenti Univerzitního centra ročně spoluorganizují a zajišťují zajímavé praktické ukázky na zařízení téměř tisícovce studentů a žáků z více než třiceti středních a základních škol.

Zajímavým milníkem pro Univerzitní centrum byla výstavba a uvedení do provozu nové jednotky na výrobu dicyklopentadienu. Během výstavby jednotky se naskytla unikátní příležitost zapojit v létě v roce 2022 studenty Univerzitního centra do procesu uvádění jednotky do provozu. Po dobu dvou měsíců byli studenti plnohodnotnou součástí týmu a plnili úkoly jak na velině, přímo v provozu, nebo v rámci laboratorní kontroly. Toto propojení studia s reálnou praxí se natolik osvědčilo, že bylo rozhodnuto zařadit jednotku DCPD trvale jako plnohodnotnou součást Tréninkového centra a systematicky zde školit či vzdělávat nejen operátory, ale i studenty. V současné době na jednotce DCPD probíhají běžné praxe či doplňková výuka v rámci předmětů, jako je například chemické inženýrství. Jednotka nabízí reálný pohled na provozující zařízení, studenti mohou poznat nejmodernější prvky digitalizace a zpracování dat, nebo si vyzkoušet řízení jednotky na tréninkovém simulátoru.

Připojení Fakulty strojní ČVUT k Univerzitnímu centru v roce 2020 zásadně posílilo propojení akademické sféry a průmyslu. V minulosti nebyly pobočky Fakulty strojní ČVUT příliš úspěšné, často fungovaly spíše jako externí výuková pracoviště bez účinného dopadu na průmyslovou praxi. Také proto připojení k Univerzitnímu centru ze začátku prováze-

la počáteční skepse až nedůvěra. Nově vytvořené Univerzitní centrum však tento trend výrazně změnilo. Přistoupení Fakulty strojní ČVUT k Univerzitnímu centru mělo i logický význam, protože právě odborníci s ryze technickým strojním vzděláním jsou pro moderní chemické provozy nezbytní stejně jako špičkoví chemici. Do studijních programů v Univerzitním centru byly připraveny nové předměty, např. Základy stavby procesních aparátů a zařízení, Procesní aparáty a zařízení nebo Projektování a provoz výrobních linek. Zároveň studenti navazujícího magisterského programu Procesní inženýrství na ČVUT mají nyní možnost za podpory Nadace ORLEN Unipetrol absolvovat vícedenní odbornou praxi v Tréninkovém centru, kde nejenže pracují s reálnými poloprovozními zařízeními, ale také se učí řídit plně průmyslové technologie v prostředí virtuální reality. Praktická cvičení jsou doplněná tréninkem provozně-údržbových úkonů nebo požárně-bezpečnostních postupů za asistence jednotky hasičského záchranného sboru. Tento unikátní zážitkový přístup k výuce jim poskytuje praktické zkušenosti, rozšiřuje měkké dovednosti a zvyšuje jejich motivaci i připravenost pro budoucí kariéru. Odborná praxe tak propojuje teoretické principy základního studia s postupy využívanými v průmyslové praxi, mezi nimiž často existuje obtížně překročitelná propast. Univerzitní centrum hraje klíčovou roli nejen ve vzdělávání, ale také ve využití tvůrčího propojení průmyslové a akademické sféry. Spolupráce mezi Fakultou strojní ČVUT, ORLEN Unipetrol a VŠCHT v Praze vytváří jedinečnou platformu pro vývoj nových zařízení a technologických celků, stejně jako pro optimalizaci stávajících průmyslových provozů. Univerzitní centrum tak slouží jako katalyzátor pro kreativní a odborné aktivity, které přinášejí výhody jak pro studenty, tak pro průmyslové partnery.

Ke změnám docházelo i v samotné výuce, kde se studentům do studijního plánu přidávají exkurze a praxe hlavně v bakalářském studiu a nová forma výuky – workshopy v navazující části inženýrského studia. Workshopy vedou nejuznávanější specialisté a ředitelé jednotek ve společnosti Unipetrol, kteří si v průběhu existence Univerzitního centra uvědomili, že toto je ten nejsprávnější způsob ovlivnění přístupu studentů ke studiu. Princip workshopů je akademické vzdělání odborných předmětů obohatit o praktickou část a nejnovější poznatky z provozu. Workshopy nejsou určeny pouze pro studenty z Litvínova, ale i pro studenty z VŠCHT Praha a ČVUT, kteří mají o tyto předměty zájem. Ve velké míře jsou tak využívány nejen kmenoví, ale i externí zaměstnanci společnosti ORLEN Unipetrol.

Významným mezníkem pro Univerzitní centrum se stalo otevření kolejí na Meziboří za přispění ORLEN Unipetrol, UniCRE a samozřejmě VŠCHT, protože provoz kolejí opravdu není levná záležitost. Nicméně pro Univerzitní centrum velmi významný počín, který přivedl do Záluží studenty například z Ostravy, Sokolova, Tachova nebo Karlových Varů. Kolejce nejsou využívány pouze našimi studenty, ale i doktorandy, kteří pracují v ORLEN UniCRE. Umožňují, aby na praxi v průběhu akademického roku mohli přijet studenti z Bratislavy, z ČVUT Praha, ale i studenti z VŠCHT Praha, kteří přijíždějí na několikadenní exkurze a praxe.

Řada pražských kritiků poukazovala u Univerzitního centra na absenci tradičního kulturního a sportovního studentského prostředí v Praze. Na druhé straně relativně menší kolektiv studentů umožňoval vytvo-

ření pevného přátelského společenství. Jejich aktivity zahrnovaly např. návštěvy divadel, sportovních událostí, organizace veletrhů vzdělávání, popularizace chemie v ústeckém regionu.

S rozvojem Univerzitního centra se rozšířila intenzivní spolupráce se středními školami v regionu (např. EDUCHEM, SCHOLA HUMANITAS...) i mimo region (např. Praha – PORG, Masarykova střední škola chemická – „Křemencárna“, Gymnázium MENZA, Gymnázium Sokolov, Gymnázium Sedlčany). Studenti Univerzitního centra se sami stávají mentory při exkurzích v Tréninkovém centru spol. ORLEN Unipetrol a vrcholem odborné spolupráce se stává Studentská vědecká konference pro střední školy po vzoru stejného konceptu „soutěže“ na VŠCHT Praha. Studenti regionálních středních škol prezentují své práce spolu se studenty prestižních středních škol z celé republiky. Vše s cílem ukázat, že i studenti Ústeckého kraje mohou svými schopnostmi konkurovat např. pražským SŠ. Studenti se také zapojují v případech potřeby i do odborné práce nejen v letních měsících, kde dokážou ve vyšších ročnících zastat odborné pozice v různých chemických projektech.

Mimo odborné činnosti v areálu se studenti zúčastňují i popularizace chemie. Právě v této činnosti se stávají partnery pro Nadaci ORLEN Unipetrol, která využívá jejich dovedností jak při Báječném dnu s chemií, ale i dalších propagačních akcích, kde studenti nejen propagují studium

v Litvínově, ale ukazují převážně dětem kouzlo a krásu chemie. S rozšiřováním svých dovedností se samozřejmě spolu s Nadací a společností ORLEN Unipetrol dostáváme k rozšíření našich společných aktivit i na základní školy v Mostě a v Litvínově. Vrcholem je tzv. tandemová výuka, kdy student vyššího ročníku dochází 2x za měsíc na základní školu, kde se stává součástí výuky žáků a svými nápady se snaží probudit v žácích zálibu v tomto neoblíbeném předmětu. Důkazem toho, že vzdělávací a popularizační programy se netýkají pouze úzké skupinky studentů, je například několikadenní CHEMSHOW, kterou pořádá město Most a studenti Univerzitního centra pro 8. třídy všech základních škol na Mostecku. Důvěrou společnosti ORLEN Unipetrol a Nadace ORLEN Unipetrol bylo letos přizváni na Olympijský festival u jezera Most, kde díky úzké a ojedinělé spolupráci s průmyslem mohli naši studenti zaujmout nejen děti, ale i dospělé svými ukázkami zábavné chemie. Velmi důležitou roli v rozvoji studentů, jak profesním, tak společenském, má Nadace ORLEN Unipetrol. Spolupráce je vzájemná a studenti utváří jednu tvář Nadace a Nadace zase pomáhá studentům se soustředit hlavně na vzdělávání a osobnostní rozvoj. Studentům přispívá formou stipendií, pomáhá či spíše zcela financuje ty nejlepší, aby se mohli zúčastnit opravdu významných odborných konferencí po celém světě s ohledem na profesní zaměření. Nadace se studenty Univerzitního centra jsou organizátoři vzdělávacích a popularizačních akcí, např. soutěží „Kouzelná chemie“ pro mateřské a základní školy.





Zárukou kvalitního vzdělávání a rozvoje Univerzitního centra jsou učitelé z VŠCHT Praha, ČVUT a ORLEN Unipetrolu. Někteří jsou pro studenty opravdu nezapomenutelní, např. doc. Smrčková (anorganická chemie), Ing. Veselý (matematika, i tak těžký předmět v jeho podání dokázal být velmi zábavný), doc. Lederer (petrochemie), prof. Rauch (i biochemii mohou technologové milovat) a mnozí další. A právě i jejich zásluhou se řada studentů stala velmi významnými odborníky ve své profesi. Jen namátkově Milan Brejchal – nynější ředitel sokolovské chemičky Synthomer, Michal Zbuzek – již ve velmi mladém věku ředitel Úseku rozvoje technologie a efektivity ORLEN Unipetrol, Adam Karaba – úspěšný pedagog a výzkumník na VŠCHT Praha, a spousta dalších, kteří zastávají manažerské funkce ve významných průmyslových společnos-

tech nebo působí jako významní výzkumníci a asistenti na vysokých školách. Je určitě velmi pozitivní, že většina absolventů (až 90 %) zůstává pracovat v oboru, který v Litvínově vystudovali. A co je ještě lepší, většina zůstává v regionu nebo se do něj pracovně vrací.

#### **Současnost a budoucnost Univerzitního centra**

V roce 2020 bylo zřejmé, že se musí nabídka studijních programů v centru změnit. Zajistit řádnou výuku pro všechny předměty různých studijních programů bylo stále obtížnější, nabízené programy byly shodné s těmi, které se vyučovaly v Praze a často bylo nutné vyučovat předměty jak v Praze, tak v Litvínově. Základní a specializační laboratoře probíha-



ly pouze v Praze. Po vzájemné dohodě mezi VŠCHT Praha, ORLEN Unipetrol a FS ČVUT bylo rozhodnuto, že bude společně připraven specifický studijní program pouze pro Centrum v Litvínově a ostatní studijní programy se zde dále nabízet nebudou.

Celý proces přípravy nového studijního programu sice časově zabrzdila pandemie covidu-19, ale urychlila/zlegalizovala možnost využívat nové způsoby vzdělávání v prezenční formě výuky, např. videopřenosy nebo on-line vzdělávání. Také byla využita možnost financování z evropských projektů, konkrétně Národní plán obnovy pro oblast vysokých škol (NPO). Již od začátku přípravy jsme se zaměřili na přípravu profesních studijních programů, kde je výrazně posílena praxe v podniku. Protože z dřívějších zkušeností se neosvědčilo výrazně ubírat teoretické znalosti (možnost omezení pokračování v navazujícím studiu), byl zvolen klasický společný základ pro programy určené pro oblast vzdělávání Chemie a k nim byly přidány požadované praktické zkušenosti a další předměty pro rozvoj absolventů orientovaných na průmyslovou chemii. Vznikly tak dva profesní studijní programy, bakalářský Průmyslová chemie a navazující magisterský Inženýr chemických technologií. Z navazujícího magisterského programu mohou studenti bez omezení pokračovat v doktorském studiu. Absolventi získají kompetence inženýrských pracovníků v chemickém průmyslu, budou připraveni reagovat na nové výzvy, jako je dekarbonizace, vodíková ekonomika, oběhové hospodářství, udržitelnost, bezpečnost výrob atd.

Akreditaci programů zaštila FCHT, ostatní fakulty se podílejí na výuce a mohou vypisovat závěrečné práce. Také se uvažovalo o specializaci zaměřené na potravinářskou technologii, ale finálně počkáme, až bude vhodný silný průmyslový partner pro zajištění praxí a nové programy se ustálí. Akreditace programů byla úspěšně dokončena na začátku prosince 2022 a v září 2023 nastoupili první studenti.

Nové studijní programy jsou jedinečné přímou vazbou na odborníky z praxe, kteří se přímo do výuky zapojují již od prvního ročníku. Díky obětavosti a podpoře zaměstnanců ORLEN Unipetrol a ORLEN UniCRE studenti získávají zkušenosti a dovednosti nejen z chemických technologií, ale také z výzkumu a laboratoří. V České republice nejsou podobné studijní programy vůbec nabízeny. Ve výuce studentů používáme různé výukové metody od klasické přímé výuky přes odborné workshopy, vzdálené vzdělávání, projekty až po zážitkovou výuku v Tréninkovém centru ORLEN Unipetrol. Univerzitní centrum se také rozvíjelo po technické stránce, především v oblasti výpočetní techniky, přímého multimediálního propojení s Prahou nebo využití procesních simulačních programů díky finančnímu příspěví z projektu NPO a Nadace ORLEN Unipetrol.

V souvislosti s plánováním výstavby modulárních jaderných reaktorů v ústeckém regionu vyvstane potřeba zajištění včasného a dostatečného množství vzdělaného technologického, bezpečnostního i environmentálně připraveného personálu. Jaderná energetika, spojená např. s průmyslovou výrobou vodíku, je proto i aktuální výzva a šance pro VŠCHT Praha, ČVUT a ORLEN Unipetrol, zvláště když již dnes nabízí např. VUT Brno studijní program Jaderná energetika nebo ZČU Plzeň Management jaderného inženýrství.

Popřát Univerzitnímu centru VŠCHT Litvínov-FS ČVUT-ORLEN Unipetrol do dalších let dostatek studentů se zájmem o studující obor a práci v něm, přičemž odborníků, kteří byli vždycky Univerzitnímu centru nakloněni a svými znalostmi, elánem a vírou v regionální vzdělávání (např. prof. Bělohlav, prof. Herink, doc. Lederer, doc. Brožek, prof. Rauch, prof. Pospíšil, doc. Blažek) pomohli a pomáhají rozvíjet průmyslový obor, který je tak ojedinělým propojením VŠ a průmyslu. Ale tím nejdůležitějším je přesvědčit studenty, že v chemii je budoucnost. Že jsou tu lidé, kteří jim nechtějí život komplikovat, ale naopak ukázat a předat jim zkušenosti, které oni sami během svého, profesně velmi plodného, období nasbírali, a povzbudit je k získávání nových poznatků a vědomostí, které potom dokážou ve své profesi uplatnit a ukázat, že absolvent Univerzitního centra VŠCHT Litvínov-FS ČVUT-ORLEN Unipetrol je absolventem velmi kvalitním, o kterého se zaměstnavatelé budou prát. A zároveň se stanou těmi, kteří dále budou ochotni se věnovat dalším generacím, ve kterých pro změnu zase oni budou probouzet zájem o chemii.

### **Epilog rektora VŠCHT Praha Milana Pospíšila**

Rád bych poděkoval fakultám, že přijaly Univerzitní centrum za organickou součást naší vysoké školy, která rozšiřuje portfolio nabídky pro zájemce o studium technologických oborů, významných z hlediska fungování chemického průmyslu v naší zemi. Naše vysoká škola takto zcela logicky a efektivně naplňuje vizi MŠMT na posílení výuky studijních programů zaměřených na spolupráci s praxí. Realizace vysokoškolské výuky ve všech třech stupních (bakalář – magistr – doktorand) přímo v centru nejvýznamnějšího petrochemického komplexu v ČR je ojedinělá i v evropském měřítku a je oceňována nejen ze strany Svazu chemického průmyslu, ale i ze strany státní a veřejné správy ministerstev. Samozřejmě patří dík i všem učitelům z VŠCHT Praha, zaměstnancům Unipetrolu a UniCRE, kteří obětavě zajišťují kvalitní výuku v Litvínově, ať již věnují čas dojíždění z Dejvic, nebo se studentům věnují nad rámec svých pracovních povinností v chemické výrobě nebo výzkumu. Univerzitnímu centru přeji jen samé pro chemii zapálené studenty.

### **Epilog personálního ředitele ORLEN Unipetrolu Michała Chmiela**

Univerzitní centrum ORLEN Unipetrolu významně přispívá k rozvoji personální politiky naší skupiny spojením akademického prostředí s praktickými zkušenostmi z pohybu v provozu největšího chemického areálu v České republice. Děkujeme VŠCHT Praha a ČVUT za jejich klíčový podíl na realizaci tohoto centra, které může být inspirací pro univerzity v Polsku. Tato spolupráce nám umožňuje vychovávat kvalifikované odborníky, kteří jsou připraveni čelit výzvam moderního chemického průmyslu.

---

**Na přípravě článku se primárně podíleli:** Zdeňka Pelešková, Věra Dvořáčková, Tomáš Herink, Milan Jahoda, Vojtěch Bělohlav, Jan Roda, Zdeněk Bělohlav.

Redakce si navzdory přání profesora Zdeňka Bělohlava vyhrazuje právo poděkovat především jemu, protože bez jeho mimořádného nasazení by tento článek nikdy nevznikl.



Veletrh vědy – Chemická science show  
1. 6. 2024

Foto: Artem Akinfeev



Věda Fest  
19. 6. 2024

Foto: Artem Akinfeev

1. inženýrská  
Červen 2024

Foto: Artem Akinfeev



FEST

V Š Ch T

V Š Ch T





Terčový závod  
30. 5. 2024

Foto: Jonáš Priškin

Seznamováký  
Září 2024

Foto: Jakub Staš



„Nové  
začátky se  
často maskují jako  
bolestivé konce.“

Lao-c' (čínsky 老子 =  
Starý mistr) je jedna  
z nejvýraznějších  
postav čínské  
filosofie, jejíž  
historická  
existence je  
ovšem  
nejasná.



# Cultural shock

**Megan McComb**

Innovation Project Management MSc,  
School of Business

As a short introduction, I am a student in the Innovation Project Management MSc. program at UCT Prague's School of Business, where I previously completed my Bachelor's degree with a specialization in Financial Analysis. I have worked at the School of Business for two years as an Admissions Representative and Study Consultant for incoming students and founded the international sector of my department's Business Club.

When deciding to move from the US to the Czech Republic for my Bachelor studies in 2020, I didn't know what to expect, culturally or academically. Admittedly, my level of mathematical knowledge was not very high at the time (I had gone to a performing arts high school). Still, I knew that, no matter the challenge, this opportunity was the best one for me to gain a very high-quality higher education for myself without higher tuition fees. Therefore, I knew in my heart that I had to do it—and do it well the first time. As a result, I can say that I've spent most of my time studying very hard to fill a variety of knowledge gaps instead of travelling around Europe.

Based on my experiences since coming to UCT Prague, I can say that our students' underlying success is the result of hard work. Putting effort in is something that cannot be faked; people will see through it. The professors here want to see you work very diligently and to treat your academic life seriously. Working hard in this sense does not only mean burying your head in books, but also participating in classes (the latter of which makes the lives of professors more pleasant as well) and building a proper reputation for yourself within academia. If you take this advice holistically, you will be successful and your life will be a lot easier. I have only seen students fail or withdrawal because of their own behavior.



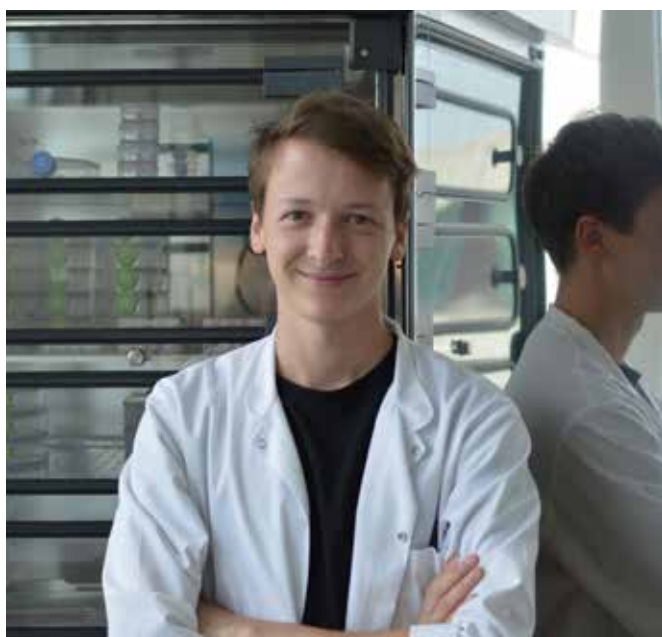
With my Czech BSc. degree, I can already work at international companies in my field of specialization and am therefore a competitive candidate for positions because of the knowledge and experiences I received during my studies and can attest to the value of a UCT Prague education. The professors in my department treat business and finance subjects with the seriousness I would expect at a university focused on the sciences, inspiring us with decades of lived experience in international companies and governmental institutions.

Ultimately, one's experience at UCT Prague depends on what you make of it. Given the significant opportunities available to our international students, it is essential to approach one's education here seriously, because it holds the key to one's future.

## Marek Šíp

### Vědecko-výzkumný pracovník v Bene Meat Technologies

# Absolvent



Řekněme, že v mládí jsem měl jediný talent, a to zajímat se téměř o všechno, a vždy mě fascinovala biologie a udržitelnost – tehdy jsem tomu říkal ekologie, ale dneska už vím, jaký je mezi nimi rozdíl. Kromě přírodních věd mě vždycky přitahovalo i současné umění, fotografie a matematika mi taky nikdy nedělala problém.

Když se blížil čas vybrat si vysokou školu, hledal jsem obor, který by mi umožnil propojit teoretické znalosti s jejich praktickým využitím. VŠCHT mě zpočátku překvapila, netušil jsem, jak široký záběr ve skutečnosti má. Čím víc jsem se dozvídal o jednotlivých oborech a možnostech studia, tím víc jsem si uvědomoval, že je to přesně to, co hledám. Co mě však skutečně zaujalo, byl pestrý studentský život a spolky, které škola aktivně podporuje. Věděl jsem, že Dejvický kampus se na dalších pár let stane mým druhým domovem. Po prvních pár měsících jsem se přidal do univerzitního spolku UNI-ART. Ten mi dal přátele na celý život a možnost uspokojit touhu poznávat i jiné než technické oblasti. Stal se také zdrojem mnoha užitečných dovedností a zkušeností.

Na bakaláři jsem vystudoval Biochemii a biotechnologii a na magisterském stupni jsem pokračoval oborem Biotechnologie a bioinženýrství. Obě závěrečné práce jsem dělal pod vedením profesorky Patákové. Už před nástupem na univerzitu jsem doufal, že mi VŠCHT dá dobrý základ do praxe, kromě toho mi ale dala ještě něco cennějšího – jistotu, že i sebetěžší zkouška, která se zdá na počátku nezdolatelná, se nakonec dá zvládnout. Díky praktickým zkušenostem ze školních laboratoří a praktické části bakalářské i diplomové práce jsem se nemusel bát toho, co mě čeká v praxi.

První pracovní nabídka na mě čekala doslova za rohem. Tři dny po státnicích jsem šel na pohovor do Bene Meat Technologies. Tou dobou to byl malý startup, asi dvacet nadšenců pracujících na kultivovaném mase. O této technologii jsem se dozvěděl už na univerzitě a věděl jsem, že se jedná o zajímavé téma, ale také velkou výzvu. Z malého týmu se postupně stala velká firma, která každý rok dělá obrovský pokrok ve výzkumu i sama na sobě. Během tří let jsme se rozrostli v tým plný mladých inovátorů s chutí měnit věci.

Od začátku minulého roku mám na starosti projekt, který se věnuje vývoji kultivačního média pro naše bovinní buněčné linie. S kolegy a kolegyněmi napříč několika dalšími projekty pracujeme na tom, abychom uvedli na trh kultivované maso, které dokáže nutričně i cenově konkurovat masu tak, jak ho známe dnes.

Při ohlédnutí zpět si uvědomuji, že ať už na gymnáziu, vysoké škole, v univerzitních spolcích nebo v mém prvním zaměstnání, vždy to byli skvělí lidé kolem mě, kteří mě formovali a inspirovali. Díky nim jsem tím, kým jsem dnes, a za to může jen špetka zvědavosti, odvahy a nemalá trocha chemie.

# Matematiku se snažíme studentům zpřístupnit, ale nechceme snižovat nároky

Jakub Drahonský  
Foto: Artem Akinfeev

Profesor **Jan Mareš** vede na VŠCHT Ústav matematiky, informatiky a kybernetiky. Dříve studoval v Pardubicích, habilitací a profesurou prošel ve Zlíně a spolupracuje s řadou dalších pracovišť, mezi něž patří třeba Fakultní nemocnice Královské Vinohrady, STU v Bratislavě nebo Indian Institute of Technology v Roorkee. Jak se liší VŠCHT od jiných institucí? A jak je to s obtížností matematiky v prvním ročníku?





**Habilitací a jmenováním profesorem jste prošel na univerzitě ve Zlíně. Proč a jaké v tom vidíte výhody či nevýhody?**

Zde nejde o výhody nebo nevýhody, ale o to, že náš ústav je velmi široce rozkročen. Abychom mohli vzdělávat studenty v oblastech od matematiky, kybernetiky až po chemii,

musíme být příslušně vzdělání. Univerzita Tomáše Bati umožňuje habilitační a jmenovací řízení jak v oblasti informatiky, tak v oblasti kybernetiky. Z mého pohledu to byla jasná volba.

**Jak byste mezi sebou porovnal VŠCHT a UTB?**

Do takového srovnávání se úplně nechci pouštět. K Univerzitě Tomáše Bati mohu říct to, že je na velmi dobré úrovni a na Fakultě aplikované informatiky, kde probíhalo mé jmenovací řízení, mám spoustu spolupracovníků i přátel. Jsou ve svém oboru velmi dobří a například v oblasti kyberbezpečnosti nebo umělé inteligence se od nich máme co učit.



Navíc dokážou dosáhnout ještě dál tím, že své vědecké výstupy umí úspěšně komercializovat. To my ještě úplně neumíme.

### Co pro vás jmenování profesorem znamená?

Mám pocit, že jsem konečně dostudoval. Ve srovnání se spolužáky ze základní, střední i vysoké školy jsem asi úplně poslední (směje se). Cítím trochu radosti a hrdosti, ale je třeba dodat, že je to radost z práce celého týmu. Jsem opravdu hrdý, že jsem si kolem sebe našel schopné a pracovitě lidi.

### Sloučení kybernetiky, informatiky a matematiky pod jeden ústav je celkem čerstvá záležitost. Co k propojení vedlo a jak ho zatím hodnotíte?

Já nevím, jestli jsem ten, kdo by toto měl hodnotit, a jestli už je ten správný čas. Jsem ale člověk, který sloučení věřil a věří. Je vidět, že nový ústav se zvedá a začíná mít tah na branku.

### Patříte mezi ústavy, kde se hodně učí. Mají být podle vás na VŠCHT pozice profesionálních lektorů, tedy vyučujících, kteří nebudou mít za úkol dělat vědu, a jejich hodnocení a výdělků nebudou záviset na vědeckém výkonu?

To je velmi výbušné téma. V omezené míře určitě ano. Sice na VŠCHT nechceme ústavy ve stylu sboroven středoškolských učitelů, ale zvláště pro ústavy, které učí hodně (zejména bakalářské předměty společného základu), je skoro nutnost mít profesionálního pedagoga, který je hodnocen pouze za pedagogickou část své aktivity.

### Jakým výzkumným tématům se na ústavu aktuálně věnujete?

Naše portfolio je vcelku široké. Od materiálového inženýrství (např. pasivní elektrotechnické součástky) přes řízení biotechnologických procesů, moderní architektury umělé inteligence až po dynamické systémy, aplikovanou matematiku či statistiku.

### Čemu se konkrétně věnujete vy?

Věnuji se klasifikaci a analýze dat s využitím

vybraných architektur neuronových sítí. Momentálně spolupracujeme s Fakultní nemocnicí na Vinohradech. Klasifikujeme pacienty s nádorem rovnovážného ústrojí. Sledujeme projevy nádoru, ale i operačního zákroku, na mimiku i hybnost pacienta. Snažíme se zpřesnit klasifikaci takových poruch. Navíc vyvíjíme mobilní aplikaci, aby se mohli pacienti analyzovat sami doma.

## Otázka za milion

### Uchazeči i prváci mají největší strach z matematiky, kterou často považují za dodatečné přijímačky. Proč je matematika na VŠCHT takovým postrachem?

To je otázka za milion. Každoročně se snažíme vyhodnocovat data o studentech a dělat takové úpravy, abychom matematiku studentům zpřístupnili, ale zároveň nesnižovali nároky.

### Měnily se za poslední roky standardy potřebných znalostí pro zvládnutí matematiky?

Pokud se chceme měřit s ostatními univerzitami, neměli bychom požadavky nijak zásadně snižovat. Zavedli jsme bonusové body za paralelkové písemky a například u některých úkolů zkracujeme rutinní výpočty. Dbáme ale na to, aby si studenti osvojili metodiku výpočtů. Určitě si nemůžeme například říct, že integrální počet je zbytečný, tak ho vyškrtíme.

### Dá se něco nastavit jinak, aby byly všechny strany spokojenější?

Otázka je, které strany mají být spokojenější. Když se zeptáte studentů, garantů studijních programů, děkanů a potom následných zaměstnavatelů, ty názory se výrazně liší. Pokud uděláme nějaké výrazné změny, studenti budou narážet na problémy při studiu dalších předmětů jako fyzika, fyzikální chemie, chemické inženýrství a další. My samozřejmě komunikujeme s guaranty programů i následných předmětů, ale obecně se do dramatických změn příliš nehrneme.

### Co byste doporučil studentům, kteří se budou ve svých oborech potýkat s matematikou nepříliš do hloubky?

Málokdy studenti ví, na kolik budou matematiku v budoucnu potřebovat, takže mé doporučení je spíše pro studenty, kteří mají s matematikou potíže. Je potřeba si problém v první řadě přiznat a následně s ním i něco dělat. Jsou zde přednášející a cvičící, kteří jsou studentům přístupní. Existují výborné e-learningové materiály a máme skvělou síť tutorů, přes které si lze zajistit případné konzultace a doučování.

### Před nedávnem vznikl na VŠCHT program Chemická kybernetika. Koncipovali jste ho podle nějakého vzoru?

Ty vzory byly víceméně zahraniční a práce je to především docenta Kopeckého. Udělal si rešerši na zahraničních univerzitách, kde takové studijní programy opravdu fungují.

### V čem je mezi ostatními bakalářskými programy unikátní?

Program se snaží skloubit relativně hluboké znalosti z chemie s relativně hlubokými znalostmi kybernetiky. Navíc jsme to okořenili i o humanitně orientované prvky (např. interakce člověk-stroj). V tom si myslím, že jsme unikátní v České republice.

### Vím, že váš volný čas vyplňuje rodina, čtení a cestování. Do jakých zemí vyrážíte nejraději a jaká je vaše oblíbená literatura?

U literatury je to jednoduché. Momentálně jsem dočetl druhý díl Večerníčkových pohádek na dobrou noc. Máme totiž tříletou dceru. Mimochodem doporučuji je každému – jsou to pohádky, co se točí okolo Rumcajze a Káti a Škubánka. Senzační literatura před spaním. A ohledně cestování, v létě se vydáváme do Alp.

### Chcete něco vzkázat studentům?

Věřte ve své schopnosti, a pokud se vám momentálně něco nedaří, je to pravděpodobně předzvěst, že jdete správným směrem ke správnému cíli. Jen ten cíl je trochu větší, než jste si mysleli.

# Toxické vztahy jsou nežádoucí i otravné

Vladislava Kůželová

Všichni pravděpodobně víme, co bychom měli dělat, abychom byli psychicky i fyzicky zdraví. Možná máme i svůj seznam, kde je dostatek pohybu, zdravá strava, kvalitní spánek a odpočinek. Ale co takhle zdravé vztahy?



Nezpochybnitelně tam patří. Vztahy jsou totiž pro naše celkové zdraví zásadní. Ty dobré a kvalitní nám pomáhají žít delší, šťastnější a zdravější život. Zdravější nejen subjektivně, ale zcela objektivně ve smyslu zlepšování konkrétních, měřitelných údajů – jako je třeba kardiovaskulární zdraví. Každý z nás by měl dát budování a udržování dobrých vztahů na přední místo svého seznamu, stejně jako řešení překážek v jejich vytváření. Nejde ani tak o počet přátel, kamarádů a blízkých lidí, kteří patří do našich životů, důležitá je kvalita našich vztahů. Některé mohou být i dost příšerné, vysilující nebo konfliktní. Život v konfliktu nebo v „toxickém“, tedy nezdravém, vztahu může mít minimálně na duševní zdraví dokonce více negativních dopadů než samota.

Z psychologického hlediska není „toxický“ vztah či „toxická“ osoba odborný termín, je to spíš hovorové označení, přestože se objevuje i v odborných publikacích. Šetřete s jeho užíváním. Bádejte spíše ve svých emocích a myšlenkách. Jak na vás působí ten, koho vnímáte jako „toxického“? Jak se cítíte v situacích, které hodnotíte jako projev „toxického vztahu“? Tím, že popíšete svůj prožitek, názor, potřebu, konkrétní situaci, lépe pro sebe objasníte, co máte udělat, co by vám mohlo pomoci. Za „toxický vztah“ můžeme považovat jakýkoli vztah, ve kterém dochází k soupeření, kde panuje neúcta a chybí soudržnost.

Nejčastějšími typy chování v „toxickém vztahu“ je nerespektování hranic, manipulace, nedostatek podpory, ignorování potřeb druhých, nedůvěra, soupeření, ponižování, přehnaná a necitlivá kritika, urážení a ignorace, zneužívání emocí a citlivosti atd. Nakonec, i když se mi výraz „toxický“ zdá až přehnaný, na některé situace naopak dokonale sedí – takové vztahy se promítají do naší nálady, sebevědomí a náš život mohou skutečně otrávit. Ať už se jedná o ty pracovní, rodinné, partnerské, přátelské, či dokonce i vztah k sobě samotné(mu). Otravné vztahy by neměly mít v našem životě místo, na druhou stranu je nutné správně rozlišovat, co tuto definici skutečně splňuje a co naopak ne. I dobře nastavené vztahy totiž mohou být čas od času zdrojem neshod a hádek – důležité však je, jak se k nim jejich strany postaví a zda jsou ochotny

pracovat na zlepšení. Zavrhnout kamaráda jen proto, že zrušil plánované pivo, to opravdu není nutné.

Jednoduchými otázkami můžete identifikovat tzv. „Red flags“ – varovné signály. Jedná se však o zjednodušenou a obecnou pomůcku, závěr je třeba dát do kontextu celkového vztahu a individuálních odlišností. 1. Když jste s danou osobou, cítíte se obvykle spokojeni a plní energie? Nebo jste vyčerpaní? 2. Když s ním/ní strávíte nějaký čas, máte ze sebe obvykle lepší nebo, horší pocit? 3. Vyznačuje se vztah pocíty bezpečí a spokojenosti, nebo úzkostí? 4. Existuje ve vašem vztahu poměrně rovnocenné rozdělení na dávat a brát, nebo máte pocit, že vy dáváte a on/ona vždy bere? 5. Máte pocit, že se cítíte s touto osobou fyzicky a/nebo emocionálně v bezpečí, nebo se někdy cítíte ohrožení, v nebezpečí? Dobrý není žádný vztah, který vykazuje některý z uvedených ukazatelů, které vnímáte nelibě.

Jak tedy mohou „toxické“ vztahy vypadat? Objevuje se: Manipulace – manipulátor se snaží ovládat myšlení nebo chování ostatních zpravidla ve svůj prospěch. Manipulace zahrnuje mnoho technik – citové vydírání, vyvolávání pocitu viny, izolaci od přátel, záměrné a postupné snižování sebevědomí a sebeúcty oběti. Manipulací vás lidé často mohou dostat do situací, které byste si za normálních okolností nedokázali ani představit. Nerespektování hranic – v průběhu času se mění životní situace, potřeby i lidé samotní – a tak se mění i naše hranice toho, v čem je možné ostatním vyjít vstříc a kde se naopak nachází linie, za kterou už není tolerance. Nedostatek podpory – podpora je jedním z pilířů vztahu, a její optimální míra samozřejmě závisí na konkrétní situaci – ve vztahu, který není dobrý, jsou vaše problémy a potřeby často bagatelizovány a snižovány. Ignorování potřeb – úzce souvisí s nedostatkem podpory, zdaleka ne vždy se však musí jednat o krizovou situaci, kdy potřebujete podpořit či poradit. Často jde o zdánlivé maličkosti – plánování událostí na termín, který jste předem avizovali jako nevhodný, nebo neschopnost tolerovat, že během náročného období zkrátka potřebujete více času sami pro sebe. Potřeby druhého jsou zkrátka za všech okolností nadřazené těm vašim. Ponižování či jakékoli formy násilí – pro záměrné ponižování a shazování není v žádném zdravém vztahu místo, v těch „toxických“ se pak nejčastěji jedná o nástroj manipulace, v oběti se vyvolává dojem, že manipulátora potřebuje ke svému přežití.

Naprosto nepřipustné jsou jakékoli formy násilí. Nefunkční komunikace – komunikace s „toxickým“ člověkem často postrádá porozumění a laskavost, není nouze o sarkasmus, urážky, obviňování či opovržení. Druhá strana nereaguje na to, co říkáte, ale přechází do útoku a není schopna připustit jakékoli vlastní pochybení. Svoje vystupování může „toxický“ člověk podmiňovat svými potřebami, pokud něco potřebuje on(a), chová se naoko mile. Setrvání v toxickém vztahu je náročné za každé situace, ještě horší je však v případě, že se jedná o blízkého člověka, člena rodiny, partnera nebo kamaráda. Podle závěrů mnoha studií mohou tyto nefunkční vztahy vést ke zvýšené míře stresu a také vyššímu riziku rozvoje úzkostí, deprese, posttraumatické stresové poruchy. Lidé žijící v „toxických“ vztazích mají také, vzhledem ke zvýšené míře stresu a neustálému pocitu ohrožení, vyšší riziko rozvoje kardiovaskulárních onemocnění.

A tak pátrejte po nebezpečných signálech, identifikujte je. Své obavy a potřeby jasně komunikujte. Pokud zjistíte, že výše zmíněné chování se ve vašem vztahu opakuje, zkuste si s druhou stranou promluvit o svých obavách. Může se stát, že daný člověk si své nebezpečné jednání ani neuvědomuje a jeho cílem není vám ublížit. Stůjte si za svým názorem a hranicemi. Ať už je nevhodné chování vůči vám směřováno vědomě, či nikoli, zásadní pro vás bude stanovit si hranice, tedy pokud stojíte o zachování tohoto vztahu, tak je to jediná možnost, jak v něm fungovat bez vážnějších negativních důsledků. Ve složitějších situacích vyhledejte odbornou pomoc. Pokud si budete potřebovat o svém problému s někým promluvit, zajímá vás názor nezúčastněné osoby, potřebujete si věci ujasnit, udělejte to. V případech, kdy s vámi někdo manipuluje vědomě a jediným cílem je využití vaší osoby pro vlastní prospěch, jedinou možností bývá ukončení vztahu a přerušování veškerých kontaktů. V případech rodiny, partnera či blízkých přátel se může jednat o náročnou situaci, proto raději spolupracujte s odborníkem.

Pokud se nakonec rozhodnete pro změnu, tedy jste si připustili, že vztah nefunguje a vy jste udělali všechno, co jste mohli, pro vlastní dobro je lépe odejít. Vytvořte si podpůrnou síť, nebudte na to sami. Připravte si plán. Naplánujte si řešení, aby vás nic nepřimělo udělat krok zpět. Obrňte se proti reakci, promyslete si, co v takové situaci uděláte. Je třeba si ale také uvědomit, jakou roli v „toxické“ dynamice máte vy sami. To, co dovolíte, to bude pokračovat. Každý z nás má aktivní roli. Každý můžeme něco udělat. Po malých krocích. Den za dnem. Začít nastavovat hranice. Toto ne. Takhle ne. Tohle se mi už nelíbí. Takto to dál nechci. Nemusí to ale stačit a je lépe, pro vás lépe, vztah ukončit. Pokud to uděláte, připravte se na to, že to bude náročné. I „toxický“ partner vám bude chybět. Máte společné vzpomínky, můžete mít snížený životní standard, může vám chybět sdílení, zbytek společných rituálů co zůstal, může vás pronásledovat pocit viny. Když ale z „toxického“ vztahu odejdete, projevíte zejména lásku k sobě. Dobrou zprávou je, že žádný vztah není bezcenný. V každém vztahu máme možnost se hodně naučit. A v „toxickém“ možná ještě více, neboť se to dotkne všech nejhlubších témat, jako je vztah k sobě, naše identita a sebehodnota. Takový vztah nám může pomoci objevit naše potlačované části, stát se celistvějším člověkem, nastavit si v dalších vztazích hranice i cokoli dalšího lepším způsobem. V dnešním, možná tak trochu kariérním, světě trávíme významnou část svého života na pracovišti. Pro mnohé je udržování pohodových

vztahů s kolegy tím klíčovým, co je drží v dobré náladě a díky čemu se do práce těší. Nikdo určitě nechce stále dokola řešit problémové kolegy nebo dramata, která se neustále kolem nich řeší. Nikdo ani nestojí o práci, do které chodí s nechutí, a to právě kvůli „toxickým“ spolupracovníkům a mnohdy i nadřízeným. Takoví lidé totiž negativně ovlivňují naši spokojenost s prací, produktivitu a celkovou pohodu. „Toxické“ vztahy na pracovišti se týkají interakcí, které jsou charakterizovány negativitou, nepřátelstvím, manipulací nebo neúctou k druhým. Mohou mít různé podoby – konflikty, napjaté vztahy nebo „toxickou“ týmovou dynamiku. Účinky takových vztahů mohou být škodlivé jak pro profesionální růst jednotlivce, tak pro osobní pohodu. I tady platí, že zásadní krok pro jejich vyřešení je identifikovat je.

Poznáte to tak, že vás někdo neustále kritizuje, nedostává se vám důvěry a komunikace, kolega nebo nadřízený vás sabotuje nebo s vámi manipuluje, kolega nebo nadřízený na vás přesunuje svoji agendu, kvůli které nestiháte vlastní práci, kolega ve vaší přítomnosti neustále někoho pomlouvá – to se pak za vašimi zády dělá i vám, nedostáváte informace k pracovním postupům a nikdo s vámi dostatečně nekomunikuje, přesto se od vás očekávají nevyřčené konkrétní výstupy, nikdo vám nenabídne pomoc při návalu práce, může se jednat i o nějaké formy obtěžování, urážlivých komentářů, sexuálních narážek, šikany, včetně verbální, fyzické nebo kyberšikany. Nic z toho by nemělo být tolerováno, je to špatně, má to dopad na atmosféru pracoviště i psychiku jednotlivců.

Pokud se kolega chová nečestně a sobecky, jsou ohroženy hodnoty – snižuje to integritu, znepříjemňuje pracovní atmosféru, ohrožuje týmovou kulturu i efektivitu spolupráce, rozptyluje a zvyšuje stres. Když jsou dobře naladěni členové týmu neustále vystaveni neprofesionálnímu chování „toxického“ spolupracovníka, má to dopad na jejich fyzické i duševní zdraví. Což může vyescalovat do stresových reakcí, ve kterých je pro ně náročné být produktivní a udržet si emoční stabilitu. V neposlední řadě to může pracovníka donutit pracoviště opustit, přestože nic ostatního nenasvědčovalo tomu, že by chtěl zaměstnání měnit. I tady začněte uvažováním o svém vlastním chování a jednání, abyste si ujasnili, že k „toxické“ nepřispíváte i vy sami. Odpoutejte se od negativního chování, reagujte neutrálně a buďte lehce flegmatictí, komunikujte asertivně, stanovte si hranice a ty neustále sdělujte, buďte zásadoví v tom, co budete a co nebudete tolerovat v chování, dokumentujte incidenty – v řešení problému je to významné, vyhledejte pomoc – diskutujte o situaci s důvěryhodnými kolegy, přáteli, vedením – tím se vám může dostat nového úhlu pohledu, zaměřte se na péči o sebe, relaxujte, udržujte rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem. Ne vždy a ne všechny vztahy na pracovišti jsou pozitivní. Je však důležité si najít bilanci a naučit se spolu vycházet tak, aby vztahy nijak neohrožily chod pracoviště a vaše zdraví. Vždy upřednostňujte zdravou a otevřenou komunikaci, snažte se podniknout praktické kroky k podpoře pozitivního pracovního prostředí. Přispějete tak ke svému vlastnímu růstu.

Vztahy jsou o lidech. Dávání, podpora druhým, být užiteční, když chceme a můžeme, je to nejkrásnější. A když to dělají oba v páru nebo všichni v kolektivu, jen těžko to dopadne špatně, tedy pokud zároveň zachovávají své hranice, umí říct ne, umí mluvit o svých pocitech, potřebách a respektují se. Dávejte a dostávejte.

# Trochu neočekávaná knihovna

Drahomír Čadek

Čtete beletrii klasicky na papíru? Do velké knihovny daleko? Půjčte si knihu doslova pár metrů od posluchárny, cestou od metra. Pokud kniha vašeho zájmu v knihovně nebude, možná na váš návrh bude zakoupena a můžete být prvním čtenářem.



**Knihovna beletrie ZO VOS** (pro zaměstnance a studenty VŠCHT Praha)

**Umístění:** B01 (hned u hlavního vchodu do budovy B, Technická 3)

**Otevírací doba:** pondělí 12 až 13 hodin

**Seznam knih:** <https://sovos.vscht.cz/knihovna>

**Knihovník:** Drahomír Čadek, drahomir.cadek@vscht.cz

Existenci ChemTK jako součást NTK zaznamenal téměř každý zaměstnanec a student naší školy. To, že existují knihovny ústavní, už ví méně lidí. Ale to, že se na VŠCHT Praha vyskytuje knihovna beletrie, je pro nejednoho překvapení. Jde už o řádnou knihovnu babičku, neboť její založení lze datovat ještě do dob, kdy naše škola patřila pod ČVUT. Tedy do konce 40., případně začátku 50. let. Naleznete ji hned blízko hlavního vchodu do budovy B v ulici Technická. Konkrétně, když půjdete od vstupu hned doprava a hned po schůdkách do místnosti B01.

Knihovna má v současné době asi 3 tisíce svazků. Nejnovější knihy mají ale pořadová čísla přes 10 tisíc. Tolik knih prošlo knihovnou od jejího vzniku do současnosti. V knihovně se nacházejí různé žánry od detekтивek přes různé romány z Čech i zahraničí, cestopisy, sci-fi ale i knihy v angličtině, životopisy či knihy s válečnou tematikou. Žánrů je opravdu hodně a každý si jistě najde tu pravou knihu.

Do knihovny přibývají stále nové knihy – i na základě tipů čtenářů. Úplně nejnověji knihovna navázala spolupráci s Vydavatelstvím VŠCHT Praha a některé tituly budou k dispozici v knihovně.

Z pohledu řazení byly v historii knihy řazeny klasicky dle přírůstkových čísel, což se později změnilo a dnes je členění dle žánrů, v rámci kterých se knihy řadí abecedně dle příjmení autora. Složitá kartotéka je převáděna do elektronické podoby, takže si v klidu domova můžete procházet seznam knih. Ač knihovnu provozují odbory na VŠCHT Praha, je otevřena všem zaměstnancům i studentům školy. Stačí krátká registrace a už si můžete půjčovat libovolnou četbu. Knihovník je přítomen každé pondělí mezi 12. a 13. hodinou, ale lze mu i napsat a domluvit si s ním individuální návštěvu.

Závěrem krátkého povídání jste všichni zváni do knihovny, kde na vás dýchne ta pravá knihomolská atmosféra.

## Department of mind-Blowing Theories

Tom Gauld

| Jan Havlík

Tom Gauld, známý svým dobře rozpoznatelným stylem a chytrým humorem, ve své knize *Department of Mind-Blowing Theories* přináší originální pohled na svět vědy. Tato sbírka 150 komiksových stripů, původně vytvořená pro časopis *New Scientist*, odhaluje s hravou absurditou a jemnou ironií bizarní i každodenní aspekty vědeckého života.

Gauld, který získal uznání za své knihy *Baking With Kafka* a *Mooncop*, zde opět ukazuje svou schopnost převést často značně abstraktní koncepty na jednoduché, trefně vypointované ilustrace. Jeho minimalistické kresby brilantně vystihují různé paradoxní situace, ale i věčný souboj člověka se systémem, společenskými zvyklostmi a všudypřítomnými stereotypy.

Gauldův humor je nejen zábavný, ale dokáže i nepříjemně přesně pojmenovat každodenní problémy a frustrace. Nabízí tak nejen úsměv, ale i příležitost se podívat na vědu z nové perspektivy – s nadhledem a smyslem pro absurdní situace, které jsou vědcům až příliš dobře známé.

Nakladatel: Canongate Books  
Další informace: martinus.cz

# Knižní inspirace

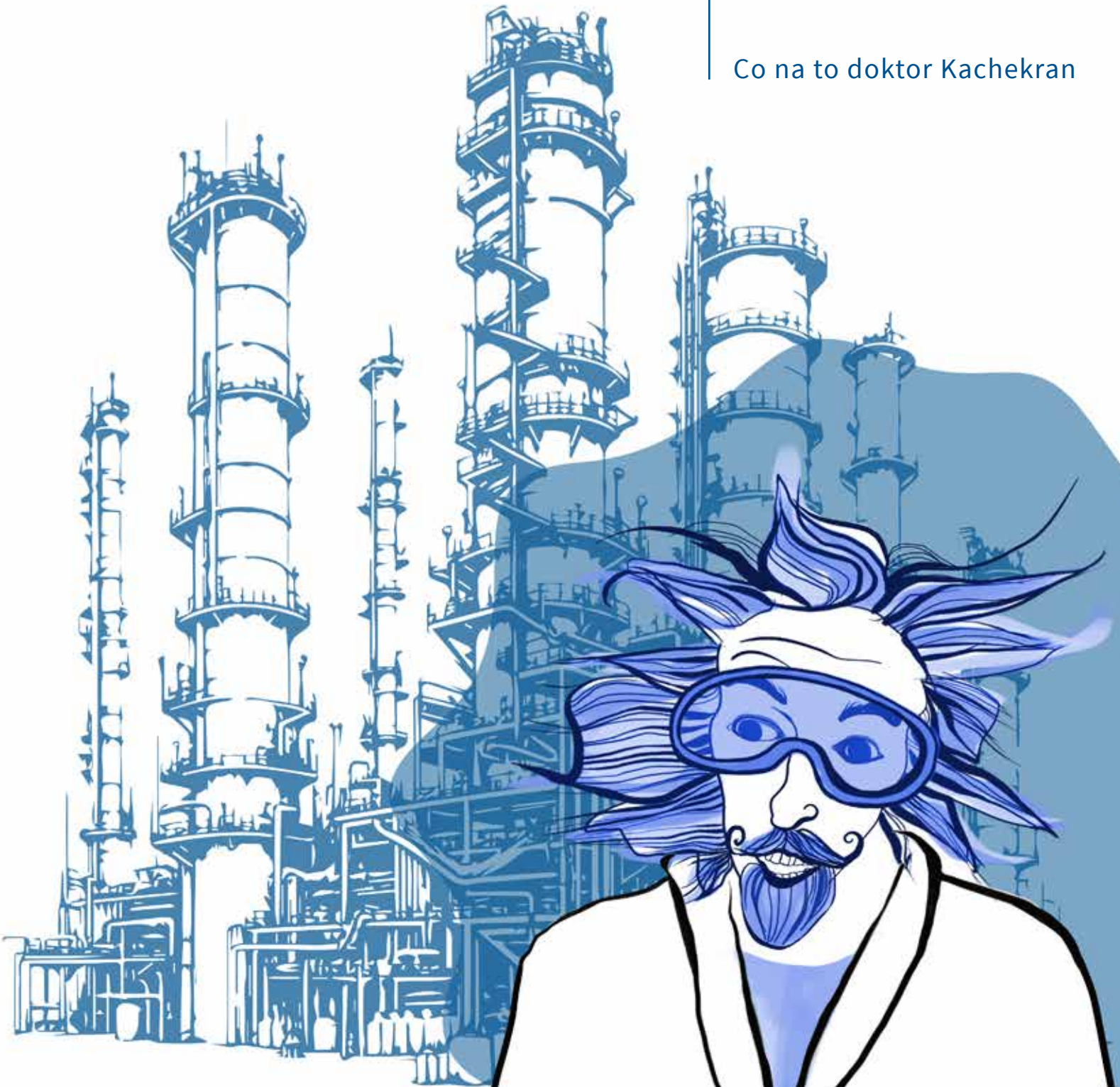


## Nové publikace CIS |

### Názvosloví biopolymerů

František Liška

Kapitola *Názvosloví biopolymerů* doplňuje a rozšiřuje již uvedenou kapitolu *Názvosloví polymerů* v tištěné publikaci *Konstituce, Konformace, Konfigurace v organickém názvosloví*. Navíc zpracovává názvosloví aminokyselin coby monomerů pro polypeptidy a názvosloví nukleosidů a nukleotidů coby monomerů pro polynukleotidy. Názvosloví monosacharidů je v tištěné knize *Konstituce, Konformace, Konfigurace v organickém názvosloví* uvedeno v samostatné kapitole *Názvosloví sacharidů*.



STUDIUM  
V LITVĚNOVĚ  
JE FAKT  
BOMBA!!!